Ч. 113 (13.658). Львів, четвер 3. травня 1934. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нові диктатори України.

Хто такий голова Раднаркому УССР Любченко і хто такий його перший заступник І. Шелехес?

Постановою Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету з 28. квітня ц. р., говориться у більшовицькій пресі, а на ділі з ласки теперішнього московського сатрапа на Україні Постишева, головою ради народніх комісарів Укр. Соц. Сов. Республики став **Панас Петрович Любченко.** Він українець з роду. Уродився на Київщині в 1897 р. в м. Кагарлику в селянській родині. Членом КП(б)У є він від 1918 р. У 1920 р. був секретарем київського губерн. партійного комітету КП(б)У, а з кінцем цього року вже начальником політичного відділу другої кінної більшовицької армії. Отже вже від 1918 р. був типовим русотяпом. Під кінець 1927 р. став одним із секретарів КП(б)У. У 1933 р. Любченко був заступником голови Раднаркому УССР.

Новопризначений заступник Любченка **Ілля Савельович Шелехес** — це родовитий москаль. Уродився в Москві у 1891 р. в реміснячій родині. У партії працює від 1908 р. У часі горожанської війни був начальником постачання 8-ої більшовицької армії. Працював досі на відповідальних становищах у Курщині, в Сибірі, потім на Україні. Від 1933 р. був він головою харківської міської ради.

Українські інтерпеляції в румунському парляменті.

БУКАРЕШТ 30. 4. (Тел. вл.) В румунському парляменті вніс посол д-р Волод. Залозецький такі інтерпеляції: 1) проти повторення іспитів з румунської мови, які малиб робити вчителі національних меншин; 2) в справі регуляції берегів Прута; 3) в справі засіву буряків на Буковині; 4) в справі фондації Рутковського.

Рішуче становище Злучених Держав.

ВАШИНГТОН, 1. 5. ПАТ. Амбасадор Злучених Держав конферував у Токіо 28. квітня ц. р. з Гіротою, міністром закорд. справ Японії. Амбасадор зясував становище Злучених Держав до декларації Японії в справі політики в Китаю. Взаємини Злучених Держав з Китаєм опираються, як і з Японією та іншими державами, на загально принятих засадах міжнародного права та підписаних умов. Злучені Держави мають до Китаю деякі права та обовязки. Крім того з Китаєм та Японією мають умови, які нормують права та обовязки на Далекому Сході. Ті умови підписали теж інші держави. Умови можна змінити або припинити обовязуючу силу, але тільки за згодою всіх тих держав, які підписали умови. Злучені Держави шанують умови і зобовязання супроти інших держав, але домагаються теж пошани від інших держав. Уряд та американський нарід міркують, що ніяка держава не може без згоди інших держав накидати своєї волі, бо тут входять зобовязання інших держав. Уряд Злучених Держав веде мирну політику зі сусідами і вестиме з тими державами, з якими звязаний відповідними умовами.

Европейський капітал проти Европи.

ЖЕНЕВА, 28. 4. (Аґорієнт). Відома світова протикомуністична організація „Аксіон е Сівілізасіон" повідомляє про скріплення злочинної політичної активности в усій Европі. Гроші, які европейські банкирі позичають Совітам, повернені на підтримку терористичної акції в Европі, щоби повалити її буржуазію. На чолі двох консорцій, голяндської і шведської, які позичили Совітам гроші, стоять два жиди. І ті банкирі з Нюйорку, які були повели акцію за тим, щоб Совітам дати позичку, поминаючи заборону права Джонсона, є також жиди. Ця дивна постава жидівських банкирів вяжеться зі симпатіями до комунізму деяких відомих банкирів Парижа, Льондону, Амстердаму. „Аксіон е Сівілізасіон" остерігає уряди Европи перед цим явищем і закликає їх, щоб вони, в інтересі миру й цивілізації Европи, зєдинилися й повели боротьбу.

День 1. травня державним святом Німеччини та Мадярщини.

БЕРЛІН, 1. 5. ПАТ. Президент Гінденбург і канцлер Гітлер оголосили маніфест з нагоди 1. травневого народного свята в Німеччині. Це вперше в історії Німеччини припинено братовбивчу боротьбу та обєднано всіх німців. Здійснилась мрія, до якої зітхали від 100 років наші батьки. Нинішне покоління може бути гордим, що сповнило гідно свій обовязок і може станути на суді історії. Нарід може з вдоволенням святкувати 1. травневе свято". А віцеканцлер Папен заявив: Хоча нині німецький нарід має ще ріжні погляди, то хіба щодо шляхів розвитку. Зате мета є спільна і непорушна.

БУДАПЕШТ, 1. 5. ПАТ. День 1. травня признав уряд святом праці. Всі уряди і приватні підприємства без заведень публичного вжитку будуть замкнені. Преса теж не появиться. Публичні збори заборонені.

Розпучливі заходи більшовиків за позичкою.

ЛЬОНДОН, 1. 5. ПАТ. Переговори між СССР і Злученими Державами в справі довгів рушились з мертвої точки. Комісар Літвінов написав листа до президента Рузвельта і вчора відбулася нарада у білім домі з більшовицьким амбасадором Трояновським. Трояновський вручив президентові листа, який вияснює позитивно багато важливих справ. У тих нарадах брав участь державний секретар Гул.

Німецькі й австрійські політичні втікачі творять у Совітах військові формації.

ВІДЕНЬ, 28. 4. (Аґорієнт). Політичні втікачі, соціял-демократи з Німеччини і розбитки лютневої революції в Австрії, формуються тепер у СРСР у військові відділи для боротьби з фашизмом. Триста цих соціялістичних бойовиків спеціяльним поїздом виїхали недавно з Ч. С. Р. до Совітів. Тепер збірається до відїзду туди ж іще пятьсот осіб.

Нове міністерство освіти і виховання.

БЕРЛІН, 1. 5. ПАТ. Президент Гінденбург окремим розпорядком нове міністерство під назвою „міністерство освіти і народнього виховання". На внесок канцлера Гітлера першим міністром нового міністерства призначив президент пруського міністра освіти Руста.

Сумерк демократії над Дунаєм.

Проголошення нового державного устрою в Австрії.

Львів, 1. травня 1934.

Саме напередодні 1-травневого свята, яке не лише всі соціялісти, але й уся демократія світа напевне використовує для популяризації своїх гасел, — у ще одній демократичній державі покладено хрест на могилі демократії. Похоронили австрійську демократію ще у половині лютого, серед гуку кулеметних і гарматніх стрілів та розвалюваних мурів, що були її — хоч як непривітним — останнім прибіжищем. Непривітним було те прибіжище тому, що велика частина найвпливовіших господарів, австр. соц. демократів, з Дойтшом і Бауером на чолі, заступала вже погляд, що рятунок соціялізму і робітничих надбань — у союзі з протидемократичним комунізмом. А всеж, справедливість каже признати, що друга частина австрійських соціялістів таки вбачала своє спасення у спасенні демократії — і боролася та гинула за демократію.

Згинув австрійський, здавалось би незрушний, соціялізм, погром зазнав австрійський комунізм, але й смертельний удар австрійський демократизм. Чи людськість від цього втратила чи ні — це зовсім інша проблема. Реєструємо тут обєктивно факт. До тих фактів належить і те, що й само робітництво — праця й охорона праці — своїх прав і надбань мабуть не втратило і що напевне не замінило би їх на практику робітничих прав і робітничого добробуту — у царстві комуни, в якому в дні 1-го травня над усіми домами мають святочні прапори...

І ось саме вчора розігравсь у Відні епільоґ лютневих днів. Церемоніял здвигнення нагробника відбувся тихо і смирно, без ніяких інцидентів, ніяких демонстрацій і протестів: безвиглядність такого кивання пальцем була надто очевидна, і добре сталося, що свідомість зайвости нових жертв заощадила Відневі нових потрясень. В той спосіб ціла історична подія зміни основного державного устрою Австії сталася впродовж 3-годинного засідання парляменту („національної ради") — яке стало теж останнім засіданням в його 16-тилітній веґетації.

В год. 10.45 віцепрезидент парляменту перервав засідання, щоби конституційна комісія могла розглянути" „низку" урядових законо-

проектів. Цей „розгляд" пішов у рекордово-спішному темпі, бо вже в 12.20 год. референт конституційної комісії заявив парляментові що комісія рішила прийняти всі проекти уряду у числі 471 (!), а між ними проект нової конституції. Ніякої теж дискусії над тією конституцією не було: соціялістичні члени парляменту були ще в лютім позбавлені мандату (деякі і життя), члени „Ляндбунду" вийшли зі салі, а лише 2 посли — „всенімці" голосували демонстраційно проти. 76-ох християнсько-суспільників та членів інших дрібних груп, що підтримують канцлера Дольфуса, голосувало „за" — і в той спосіб нова конституція, яку лише підпише ще президент, стала законом. У чомуж її суть?

Передовсім Австрія **перестає бути офіціяльно республикою.** Того слова ніде нова конституція не вживає, кажучи лише про „союзну державу" („Бундесштаат"). Відпадає підстава демократичного ладу, якою є „воля народу", проявлювана у загальному голосуванні при виборах до законодатних тіл. Відпадає врешті друга найважніша підстава демократичного устрою: право законодатної ініціятиви і контролі парляменту. Інституція парляменту („Бундестаг") є в новій конституції збережена, але лише як автоматичне обєднання 4-ох дорадчих **корпорацій.** Цими корпораціями є: 1) т. зв. державна рада (40—50 осіб), **іменована** президентом держави на 10 літ; 2) рада культури (30—40 осіб), зложена з делегатів віроісповідних громад, шкіл і наукових установ; 3) господарська рада (70—80 осіб), складена господарськими установами і організаціями, вкінці 4) краева рада, зложена з делегатів кожного союзного краю (по 2 делегати). Законодатна ініціятива лежить виключно в руках уряду і парлямент може лише прийняти в цілості закон або відкинути: передтим корпорації видають свою опінію на предложені їм проєкти законів. Державний буджет уряд предкладає парляментові не питаючи передтим корпорацій. Загальне голосування (плебісцит) можливе тоді, коли уряд заапелює до цілого населення в справі відкиненого парляментом закону, або в якійнебудь важній справі. Окремо уряд має право декретувати деякі закони. Іменувати та димісіонувати цілий уряд і окремих міністрів — це виключне право президента держави. Йогож самого вибирають загальні збори всіх австрійських міських посадників (бурмістрів), яких є разом 4.700; вони вибирають з трьох кандидатів, що їх пропонує парлямент. Ненарушности конституції береже спеціяльно покликаний трибунал. Зрештою нова конституція затримує децентралістичний устрій: краеві сойми і громадські репрезентації.

Цей конституційний закон складається з 13 частин і 182 статтей.

Від феодальної держави, через освічений абсолютизм, парляментарну монархію і демократичну републику до корпоративізму — довгий предовгий шлях. Довгий шлях має за собою Австрія і нова конституція напевне не є останнім словом її історичного істнування.

Революція в шістьох державах.

ПАРИЖ, 1. 5. ПАТ. У Брюселі викрила поліція конспіративні сходини міжнародного революційного комітету, який радив над викликанням заворушень у 6-ох столицях европейських держав. Поліція арештувала одного швайцарця, двох голяндців, двох поляків, двох сербів, одного німця та одного італійця. Конспіратори намагалися понищити компромітуючі документи, але це їм не вдалося. З сконфіскованих документів виявилося, що найбільше уваги присвячено викликанню заворушень у Парижі.

Ліквідація Комітету будови українського театру.

Останнє засідання Комітету будови українського театру і передача театрального майна кооперативі „Український Дім".

Львів, 1. травня 1934.

Вчора, 30. квітня ц. р., відбулося останнє ліквідаційне засідання „Комітету будови українського національного театру" у Львові. В засіданні взяли участь члени комітету през. д-р Кость Левицький, дир. Микола Заячківський, проф. д-р Кирило Студинський, д-р Микола Шухевич, радн. Йосиф Дрималик, д-р Михайло Волошин, д-р Ст. Людкевич, інж. Лев Левинський, інж. Олекс. Пежанський, д-р Копач Іван, д-р Савчак Юл. і радн. Стеблецький Ст. та редактор В. Мудрий. Засідання відкрив през. д-р Кость Левицький і заповів, що це засідання комітету є ліквідаційним.

З тої нагоди през. д-р **Кость Левицький** поінформував присутніх про початки Комітету та про його діяльність від 1886 р. Від початків істнування українського театру в Галичині аж до 1886 р. давав він свої львівські вистави у салі Народнього Дому. У тому році москвофіли відмовили салі для нашого театру з чисто політичних мотивів. Це викликало велике обурення серед тодішнього нашого громадянства. І тоді рішено приступити до збірок на будову українського театру. Рівночасно в цьомуж 1886 р. почали збирати жертви на купно дому „Просвіти". Збірки йшли до одного фонду. Така акція тривала до 1892 р., коли утворено окремий комітет для театральної збірки. На чолі комітету стали: проф. о. В. Ільницький, радн. Теофіль Мандичевський і радн. Теоф. Бережницький. Вони перебрали для театрального фонду з дотеперішньої збірки суму 3.500 австр. золотих. Під їх проводом збірка сильно зросла. Вони рахували на крайцарові збірки. Найменший датток був тоді 2 кр., себто чотири сотики. Такими складками їм удалося зібрати кількадесят

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 3. ТРАВНЯ 1934.

Д-Р ВАСИЛЬ ВИТВИЦЬКИЙ.

Українські впливи у Шопена.

Серед пісень ріжних народів українська народня пісня займає зовсім виняткове місце. Десятки разів стверджували знавці, свої і чужі, що під оглядом ритмічного і мельодичного багацтва, під оглядом оригінальности тональних систем і гармонічного підкладу не має вона рівної в Европі.

Не диво, що така багата і повна краси пісня вплинула на артистичну музику. З одної сторони була вона підложам, з якого виросла українська музика, з другої у численних випадках поділала на творчість композиторів інших народів.

Мало хто задумується над тим, як багато елементів української народньої музики можна найти у Фридриха Шопена (1810—1849), одного з передових композиторів XIX. віку.

Нинішня наша студія має на меті: 1) зібрати те, що досі написане про українські впливи у творчості Шопена, 2) піднести моменти біографічні, які вказалиб на те, що композитор мав змогу пізнати українську народню пісню, 3) виказати на окремих фактах істнування українських впливів у шопенівській музиці і дати напрямні для остаточного висвітлення питання, яке можна перевести щойно після підготовчих праць, головно з обсягу української музичної етнографії.

Справу українських впливів у Шопена порушували вже кілька разів. Перший, що звернув на це увагу, був Бернард Шарліт (поляк), автор дуже цікавої книжки про Шопена, написаної по німецьки і призначеної для німецької публики (Бернард Шарліт „Шопен" Ляйпціґ, 1919, сторін 289). Багато уваги присвятив Шарліт самій українській народній пісні, яку характеризував дуже цікаво. Подаю кілька місць у перекладі. „У порівнанні з польськими, українські народні пісні, звані „думками", багато кращі і зворушливіші. Що більше, завдяки свому безприкладному багатству мельодій, глибині почування, безмежного суму і наболілого жалю, нема нагалі нічого рівного їм поміж народніми піснями людського роду. Вони серед музичного світа ще — на жаль — мало знані, тому, що досі видана заледви невеличка їх частинка. Та коли у свій час цей просто невичерпаний скарб пісень добудуть наверх, тоді ясно зарисуються нитки, що ведуть звідти до музики Шопена. Тоді покажеться перш за все, що саме ті риси, якими відзначаються його ноктюрни... творять також основу українських пісень". — Українські народні пісні „мусіли сильно притягати до себе Шопена своїми елементами, спорідненими із глибиною його душі". „А що, певно, найбільше тягнуло нашого композитора до українських пісень, то те почування, що з нього зродились ті пісні, почування, яке з літами виповнило майже цілковито душу Шопена, а для якого навіть назви в німецькій мові нема: це жаль".

До смілого висновку доходить Шарліт: ноктюрни Шопена, що створили новий світ у музиці, що вплинули на великого творця „Трістана й Ізольди" — Вагнера, ноктюрни ті зродились із українських народніх пісень. Гарними висловами і порівняннями описує автор шопенівські ноктюрни. Посувається він аж так далеко, що кладе їх поруч пітагорейської „музики сфер". Вартість Шарлітового „Шопена" лежить головно в поетичному і мистецькому підході творчості композитора; зате слабою сторінкою монографії є її наукова метода. Свое твердження про впливи української пісень на ноктюрни Шопена поставив Шарліт у той спосіб, якби справа була вже давно докладно розслідженя і якнайпевніше доказана. Зі свого боку не дав він ні одного доказу, ніодного порівнання і тільки у відсилачі своєї книжки видрукував для прикладу дві українські пісні („Ой, не ходи Грицю" і „У сусіда хата біла") із зазначенням, що це пісні знані й у Німеччині.

Коротко кажучи все, що Шарліт сказав про українські впливи в ноктюрнах Шопена, з музикольогічного погляду це здогади, гарно подані думки, але без сліду обґрунтування. Заввважує це проф. д-р З. Яхимецький у своїй монографії про Шопена (Краків 1927). Обговорюючи шопенівські ноктюрни, автор каже: „Бернард Шарліт вносить також жаль, як домінуючий чинник у музиці ноктюрнів і ведучи поетичні аналогії між ноктюрнами Шопена і музикою любови і ночі другого акту „Трістана і Ізольди" Вагнера, доходить до смілого твердження, що ноктюрнові помисли Шопена „формувалися з українських пісень ночі", з українських думок. Твердження цього Шарліт нічим не доказав. Якщо так було би дійсно, якщо між Шопеном і українськими думками булиб якісь стичні пункти, без сумніву поінформувалиб нас про це знавці українських думок (нпр. проф. Філярет Колесса), якими не чужий також Шопен". (Стор. 64—65.).

Правдоподібно за Шарлітом також д-р Г. Ляйхтентріт, визначний сучасний музиколог і професор університету, каже у своїй „Аналізі фортепянових творів Шопена" (Берлін, 1921), що українські „думки" вплинули на мельодику шопенівських ноктюрнів.

Українські впливи у двох сольових піснях Шопена підмітив д-р С. Барбаґ у своїй студії про шопенівські пісні, якій присвятимо кілька завваг пізніше.

Зпоміж українських авторів торкнувся тої теми Борис Кудрик у книжечці „Українська народня пісня і всесвітня музика" (Львів, 1927, видання „Просвіти"). Автор, зачеркнувши дуже велике поле, не міг, поза кільканалцятьома цікавими порівнаннями і влучними поміченнями, дати щось ціннішого. Зрештою автор хотів — як сам каже — тільки заповнити і заповнив в дійсності пекучу для нас недостачу того роду праці, хотяй би й популярно написаної. Всетаки твердження, якого не можна не піддати у сумнів, є те, що Кудрик каже, що „досить мариями щодо скількості" покажуться приклади українських мельодій у польській музиці. Автор не взяв на увагу, що не тільки у Шопена і Монюшка, але у багатьох інших польських композиторів визначніших і менше визначних (нпр. у Ліпінського, Зарембського) можна найти значні українські впливи. — Про Шопена читаємо на ст. 26: „Великий польський фортепяніст Фрідріх Шопен в однім із 19-ох ноктюрнів на фортепян вларив в тон української думки". Після цього йде 8 тактів ноктюрна ф-моль оп. 55 ч. 1.

(Далі буде.)

тисяч ринських. На ті часи були це дуже поважні гроші. Секретарем цього Комітету був д-р Кость Левицький. Цей Комітет істнував до 1903 р.

У 1903 р. комітет зреформовано. На внесення д-ра Евгена Олесницького перетворено його в Краевий Комітет будови українського театру. Його головою був **д-р Евген Олесницький**. До президії входили ще д-р Кость Левицький і проф. Волод. Шухевич. Цей Комітет купив у пані Анни з Ялюф Мьончинської площу під театр на розі вулиць Сапіги і Сикстуської. Перевели купно цієї площі і дуже багато для справи зробили д-р Ст. Федак і д-р Микола Шухевич. За площу відразу всього не заплатили готівкою, бо перебрали заінтабульовані на неї довги. Всі ці довги сплатили пізніше після парцеляції площі. Місце, де стоїть будинок Музичного Т-ва ім. Лисенка і де стоять доми при вул. Шашкевича, належали до театральної площі. Під театр лишилася та площа, яка тепер обгороджена і яка притикає до вулиць Сапіги, Сикстуської та Шашкевича. Площа по нинішній день чиста, нічим не обтяжена і представляє собою величезну вартість.

У 1910 р. будівельне підприемство Фельнера і Гельмера у Відні виготовило було на замовлення комітету плян українського театру. Проти цього пляну були поважні заміти. Найважнішим був той, що будинок театру не був в українському стилі. Поважні громадяни члени і нечлени Комітету були за тим, щоби будинок українського театру був в українському стилі. За цим заявилися були між іншими митрополит Андрій Шептицький, арх. проф. Левинський і Волод. Шухевич. Ця справа спинила на деякий час будову українського театру. Накінець дійшов Комітет до того переконання, що будувати театр в українському стилі неможливо. Тоді звернувся ще раз до спілки Фельнер і Гельмер у Відні за новими справленими плянами будови театру. Ці пляни прийшли і комітет рішив приступити до будови. Кошти будови мали виносити 660.000 корон. Галицький Краевий Виділ мав дати на будову 300.000 корон, а 330.000 мав покрити комітет із всенародніх збірок. Весною 1915 року мала початись будова театру. Театр був обрахований на 1300 місць. Світова війна, що заскочила всіх у 1914 р., всі ті пляни повернула внівець.

По війні ми лишились тільки із театральною площею та зі здевалюованою театральною збіркою. Тепер театральний фонд розпоряджае сумою **десять тисяч золотих,** зложених у Центробанку. По війні повстала у Львові „Театральна Українська Кооператива“, яка поставила собі за ціль опікуватись українським живим театром. Коли Комітет будови українського театру відновив свою діяльність, тоді ввійшов у контакт з театральною кооперативою в справі будови театрального будинку. Одначе до реалізації будови не дійшло з ріжних причин, а передовсім з тих, що не було на це відповідних засобів. Пізніше прийшла ще одна комбінація, а саме: Комітет будови театру і Театральна Кооператива ввійшли у ділові звязки з Краевим Т-вом допомоги інвалідам у справі будови репрезентаційного українського дому з театральною салею на театральній площі спільними коштами. Але й ця комбінація розбилася. До будови дому не прийшло.

Ще за австрійських часів застановлявся Комітет над тим, як правно оформити установу, що взялаб у посідання й управляла майном Комітету. Тоді переважала думка, щоби покликати до життя окрему фондацію „Український Театр“. Історія з Народнім Домом за польських часів показала, що ця думка не була щаслива. І тому тепер засновано окрему кооперативу „Український Дім“, якій рішено передати все майно Комітету будови українського театру разом із площею, яка була заінтабульована на „Просвіту“. Кооперативу „Український Дім“ засновано в травні 1933 р. До неї ввійшли тільки правні особи. Досі є її членами лише деякі львівські центральні українські установи. Вона вже перебрала в посідання театральну площу при допомозі спростування грунтової книги.

Нинішнє засідання має рішити про передачу всього іншого майна та всіх актів і справ Комітету цій новій установі — говорив през. д-р Кость Левицький. Під кінець заявив, що всі заміти на адресу Комітету, зокрема ж заміт про те, що нібито щонебудь із театрального майна змарнувалось — є цілком неоправдані. Комітет вів весь час доручену собі справу гідно та чесно, не допустив до змарнування навіть дрібної частини народнього добра і передав новій установі площу чистою та незадовженою разом із тими грішми, що збереглися, не зважаючи на девалюації, які не минули нікого.

Після того радн. **Дрималик** відчитав протокол з останнього засідання Комітету будови українського театру, який принято.

З черги радн. **Дрималик** зложив звіт із завідування театральною площею за час від кінця 1916 р. по нинішній день. З кінцем 1916 р. радн. Дрималик дістав писемне уповноваження від пок. голови „Просвіти“ радн. Івана Кивелюка, щоби занявся адміністрацією театральної площі. На основі цього уповноваження він занявся справою. Першим його почином були заходи, щоби взяти площу в посідання, бо на ній побудував був собі за короткий час воєнного лихоліття п. Мих. Бойко хату і стайню, плекав корови та вважав себе власником площі. Відібрати від нього площу не було легко. Треба було вести процес, що трівав два роки. У 1919 р. його усунено. Тоді винаймив площу міський апровізаційний відділ та побудував на ній барак, у якому продавали харчеві продукти. По двох роках віднаймили площу п. Йосиф Гофман та інж. Вайда. Вони відкупили барак від магістрату та вмістили на площі на задньому пляні склад вугілля. Барак у перебудованому виді стоїть на площі по нинішній день і в ньому є постійна вистава машин. Чинші за піднайм площі були ріжні. У 1923 р. чинш виносив 200 міліонів марок річно. По реформі валюти він виносив спершу 100 долярів річно, а пізніше від 1929 р. — 200 зол. Ця висота лишилась до вчорашнього дня. За весь час адміністрування чинш дав суму 10.679 зол. і 23 сот. З того 172 зол. заплачено за огорожу (першу по війні). Тепер є там нова огорожа, побудована піднаємцями, але вона є власністю Комітету. Далі 61 зол. коштували стемплеві оплати. Податки за той час виносили *8.375 зол. 78 сотиків*. Усіх видатків було 8.608 зол. 95 сот. Чистого прибутку *є 2.070 зол. 28 сотиків*.

Присутні приняли цей звіт до відома і висловили радн. Дрималикові подяку за старанне і совісне завідування площею.

По тім присутні приняли на внесення д-ра **Миколи Шухевича** постанову про ліквідацію Комітету будови українського театру і про передачу всього майна, всіх актів і діловодства кооперативі „Український Дім“.

Так закінчила свою довголітню діяльність ця поважна громадська установа, що придбала для нації поважне добро.

В. М.

Жахлива катастрофа в копальні.

ЛЬОНДОН, 1. 5. ПАТ. У копальні вугілля в Лей графства Ленкешір вибухли ґази. Підчас вибуху в копальні працювало 300 вуглекопів. Покищо витягнули трупи пятьох вуглекопів. Що діється з іншими робітничками, нема вісток.

Нова виборча ординація

до міських рад.

VIII.

ВИБОРЧІ ПРОТЕСТИ Й УНЕВАЖНЕННЯ ВИБОРІВ.

Коли головна виборча комісія оголосить вислід виборів, тоді до 7-ох днів можна зголосити виборчий протест. Протест проти виборів у дотичній окрузі має право зголосити таке число виборців дотичної виборчої округи, яке має право зголосити листу кандидатів себто 1/50 всіх виборців управнених до голосування в дотичній виборчій окрузі. Виборці можуть домагатися, щоби влада уневажнила вибори в цілости або лише вибір деяких радних. Протести проти виборів треба зголошувати на письмі до головної виборчої комісії, комісія пересилає до трьох днів цей протест разом із відповідними вияснениями і виборчими актами тій владі, яка вирішує протест. Протест проти виборів припинює уконституовання нововибраної міської ради (§ 45 уст. 1).

Від рішень влади нема вже відклику до вищої влади; зате можна на таке рішення заскаржити враз з виборчим протестом до Найвищого Адмін. Трибуналу у Варшаві (§ 45 уст.).

Коли хочуть уневажнити вибори у цілости або часинно, або влада або виборці, то рішае про це повітовий староста — в містах невиділених із самоуправного звязку — або воевода — у виділених містах (§ 46 уст. 1).

На випадок уневажнення вибору поодиноких радних з власного почину або внаслідок внесеного протесту, на місце тих радних вступають їхні заступники. Коли влада уневажнить вибори в цілости в цілій дотичній виборчій окрузі, тоді та сама влада розписує нові вибори в дотичній окрузі до 14-ох днів. Нові вибори відбуваються на основі тих самих списків виборців і їх переводять ті самі виборчі комісії. Списки виборців може виборча комісія змінити тільки внаслідок обоснованих рекламацій, внесених на основі цього розпорядку (§ 46 уст. 2).

РОЗВЯЗАННЯ ВИБОРЧИХ КОМІСІЙ.

Коли виборці не внесуть протесту проти виборів у приписаному речинці, тоді головна виборча комісія передає всі виборчі акти зверхникові міської громади, щоб їх переховати в архіві. Коли виборчий акт є вже правосильний, влада (староста або воевода) розвязує виборчі комісії.

ДОПОВНЯЮЧІ ВИБОРИ.

Коли вибирають радних без голосування (§ 20) або на листі кандидатів є менше число, ніж на цю листу припадає число мандатів (§ 39 уст. 2) або коли підчас каденції число радних зменшується на 22 або 30 відс., а листа заступн. радних вичерпається зовсім, тоді влада може розписати доповняючі вибори. При обчисленні 20 або 30 відсотків дроби заокруглюється вгору до повної одиниці (§ 48).

При доповняючих виборах обовязують постанови цього розпорядку, які відносяться до розписання виборів, вибрчих комісій, ліст кандидатів, списків виборців, вибору радних без голосування, оголошення лист кандидатів і речинців голосування, способу голосування, обчислення і устійнення висліду голосування, виборчі протести та уневажнення виборів і розвязання виборчих комісій (§ 49 уст. 1).

Влада може вдержати поділ міста на виборчі округи без зміни, як це було при останніх головних виборах, або може цей поділ змінити, коли цю зміну виправдує побільшене або зменшене число мешканців міста або в поодиноких виборчих округах (§ 49 уст. 2).

Коли при доповняючих виборах на поодинокі виборчі округи припало би менше як 3 мандати, тоді влада (староста або воевода) може ці округи обеднати зі сусідніми так, щоби при доповняючих виборах кожна округа вибирала 3 мандати (§ 49 уст. 3).

Поділ виборчих округ на обводи (райони) голосування можна теж затримати тоді, коли вдержано поділ на округи або цілі округи обєднано зі сусідніми (§ 49 уст. 4).

Заступників радних вибраних при доповняючих виборах, будуть покликувати на тих самих основах, як вибраних заступників при головних виборах (§ 49 уст. 5)

КІНЦЕВІ ПОСТАНОВИ.

Кошти на вибори бере на себе міська громада. Міська управа мусить дати виборчим комісіям льокалі з усяким потрібним уладженням та допомічні сили, яких предсідники можуть покликувати до помочі виборчих комісій при виконуванні своїх обовязків. Всі прохан-

Ставіський -- Інсул -- Кастіліоні -- Устрік -- Мадам Ано -- Кріґер -- Бармат -- це прототипи героя „Карієри Ґустава Лєбреш“

ня і свідоцтва у виборчих справах вільні від стемплевих та адміністраційних оплат, коли вони звернені до самоуправних постанов (§ 50 уст. 1).

ПЕРЕДВИБОРЧІ ЗБОРИ.

Закон з 11. березня 1932 р. постановляє, що в часі виборів до самоуправних установ істнує свобода зборів. На основі статті 24. цього закону можна скликувати на областях, обнятих виборами до самоуправних установ, збори з метою обміркувати всі справи, які тісно звязані з виборами. Свобода зборів істнує від розписання виборів аж до дня виборів. Ця свобода зборів полягає на тому, що коли вибори відбуваються в замкнених льокалях, не треба на них ніякого дозволу ані зголошення у влади. Передвиборчі збори під голим небом вимагають зголошення (а не дозволу) в адміністраційної влади. Справ, незвязаних з виборами, не можна обговорювати на таких зборах.

(м. х.)

Як іде позичка „Рідній Школі“.

Одною з перших інституцій, що взяли дотепер участь у позичці „Рідній Школі“, була **Українська Парляментарна Репрезентація**, яка підписала позичку на 1.300 зол. і вплатила вже 465 зол. Коли взяти на увагу великі громадські обтяження й невелику скількість членів тієї Репрезентації, то треба назвати як підписану, так і вплачену суму — прикладною.

Заходом Повітового Кружка „Р. Ш.“ в **Тлустому**, заліщицького повіту, відбулася дотепер анкета у 18 місцевостях, на яких реферував представник Пов. Кружка. Дальші наради відбудуться на днях. Важко в теперішній час здобутись селянам на позичку: всеж таки заходи Пов. Кружка не йдуть на марне. Вже підписали позичку: з **Бураківки** кооп. „Будучність“; з **Кошиловець** кооп. „Будучність“, церковні сестриці, церковні браття, кружок „Р. Ш.“ разом із Т-вом ім. Лесі Українки; з **Лисовець** — кооп. „Пчола“, кооп. „Самопоміч“, читальня „Просвіти“, о. Теодозій Атаманюк; з **Садків** — кружок „Р. Ш.“ ім. І. Франка, кооп. „Народний Дім“, о. Павло Вецал; з **Тлустого** — Іванна Сосьова, Петро Дорожинський, о. Антін Навольський, дир. Микола Сайовський. Кружок „Р. Ш.“ в Цапівцях вплатив від себе одну позичку „Р. Ш.“, а зобовязалися зложити ще чит. „Просвіти“, кооператива і кооперативна каса. Кружок „Р. Ш.“ уладив своїми власними силами нараду з місцевими хлопцями й дівчатами, які також зобовязалися зложити одну позичку (вже мають ускладаних 7 зол.).

На дотеперішніх **84 позичок у львівському сільському повіті** підписали по 100 зол.: проф. Юлія Шубертівна з Кожич, кооп. „Єдність“ з Підберізців і Районова Молочарня в Ременові.

У місті **Львові** знову прибула одна позичка, а саме від кооп. „Взаїмна Поміч Маслосоюзників“ на 200 зол.

З **Дрогобиччини** надходять дальші позички, між іншим від Пов. Союзу Кооператив 300 зол., від Союзу Українських Брутовців „Підойма“ 50 зол. Від села **Грушева** надійшло 13 позичок. Тимчасом там підписали вже 15 позичок та біцюють дати 18.

Всі, що підписали позичку, нехай **не забудуть на обовязок вплачувати рати**; бо вплачена сума мусить покривати зголошені позички“.

—o—

Чванитеся приналежністю до великої української нації — то підпишіть і вплатіть до кінця липня 1934 р. позичку Рідній Школі. Одна грамота 25 зол.

Зміни в німецькім уряді.

БЕРЛІН, 1. 5. ПАТ. Канцлер Гітлер призначив на внесок премієра Ґерінґа пруським міністром внутрішніх справ д-ра Фріка, який був дотепер міністром внутрішніх справ для цілої Німеччини. Одночасно канцлер Гітлер прийняв димісію мін. Ґерінґа. Мін. Ґерінґ довершив великого діла, бо зреформував політичну поліцію в Прусії і передав керму Гіммлерові, начальникові охоронних штафет. Таким чином міністрові Фрікові не буде вже підлягати політична поліція в Прусії, бо керма над політичною поліцією Німеччини спочиває в руках Гіммлера.

—o—

Буревій над Берліном.

БЕРЛІН, 1. 5. Минулої ночі лютував над Берліном і в околиці буревій з градом. Буревій заподіяв великі школи в місті та в околиці. На вулицях завмер рух, а вода залила в Народнім Театрі фоє. Публика в переполосі втікла на ґалерію. В однім шпиталі винесли всіх недужих з партеру, бо його залила вода. Пожежна сторожа інтервеніювала 900 разів. Куди більші школи заподіяв буревій в околицях Ангерміндe й Еберсвальд, де хмаролім знищив усі засіви на полях. Біля Анґермінде грім ударив у самохід і викинув шофера до рова.

Ґенеральний страйк у Парижі.

ПАРИЖ, 1. 5. ПАТ. Комуністи закликають всіх робітників, щоби взяли участь у ґенеральному страйку в дні 1. травня. До страйку прилучаться також шофери таксівок. Преса появиться за винятком комуністичної „Юманіте“ і соціялістичного „Попюлер“. Комуністи скликали віче до ліску Вінсен. Поліція в гострому поготівлі і має за завдання не впустити маніфестантів до міста. Крім того до Парижа надійшли нові полки війська для зміцнення залоги. Ґен. Претеля переглянув усі військові відділи, які складаються з декількох полків чорних піхотинців, ескадри драґонів, кінної та змоторизованої артилерії і т. д.

По широкому світі.

— До Берліна вивезли большовики через Риґу 4 тони золота, яке походить із сибірських копалень.

— Часопис „Ґріве Пост“, який видавав концерн Ульштайна, уряд припинив на 3 місяці тому, що поміщено відкритого листа до мін. Ґеббельса за його критику німецької преси.

— Вибори президента в Австрії на основі нової конституції відбудуться щойно в осені 1935 р.

— З Франції видалили 542-ох робітників з Польщі.

— Формель, видавець припиненого органу католицького центрум „Данціґер Фольксцайтунґ“ звернувся з жалобою до високого комісаря Ліґи Націй, щоби цей розглянув справу і дозволив на видавання часопису.

— Провідником італійського парляменту вибрали через аклямацію міністра комунікації Кіяно. На його місце призначили Пучіні державного підсекретаря з міністерства фінансів.

— Заступник ґенерального секретаря Ліґи Націй Вольтерс і шеф економічної секції Смут приїхали до Риґи з інформаційною метою.

— Один з найбільших банків у Швайцарії „Банк д'Ескомпт“ припинив виплати.

— Джемс Мекдональд заперечив, наче він мав якінебудь вістки про оселення жидів в Англії.

— У Парижі відслонили памятник перед Сорбоною великому французькому фільософові з XVI. в. Монтеневі.

— Поліція в Данціґу називатиметься жандармерією.

— Англійський кабінет радив над питаннями внутрішньої політики і над розброєнням. 4 травня ц. р. відбудеться в палаті послів нарада над закордонною політикою і розброєнням.

Ширіть наш часопис!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 3. ТРАВНЯ 1934.

АНАТОЛЬ КУРДИДИК.

ЇДУ ДО ЧЕРЧА!...

Ви чуєте чар цього заголовку? Знаєте, що таке сказати собі: „Їду!“ і справді їхати? І що таке Черче, мрія всіх хворих і здорових?

З самої насолоди від цього слова вже можна занедужати.

*

Про Черче я мріяв відколи тільки зявилося перше сонце і перша закохана пара на моїй вулиці, на якій м. ін. нема ще, завдяки дбайливій опіці маґістрату, ні одної ліхтарні.

Це слово переслідувало мене. Минулого року був я у цій роскішній оселі на закінченні сезону, коли черчанські акації, лавочки і травники зівали вже смутком старої панни, що багато-багато пережила. Нас було ледви кілька осіб, дощ сіяв безупину, але в Черчі ніхто цього не бере під увагу.

Черче не барометер, щоби з дощу летіло вниз. Палатка гордо пишалася серед квітників, березових альтан та лавочок, а вечором у дій зі струн скрипки вичаровував дир. Льоньо такі мельодії, що зникала непогода, розсівалася перспектива повороту до Львова, пропадала вся наша дійсність з її кучерявими проблемами і спіральними лініями політики. Душа купалася у настрої краще, як у день тіло в боровині. Тоді останні паралітики і видужанці злазилися потихоньки десь з усіх кутків Черча до Палатки і на кожному обличчі було життя, кожного знайомого чи незнайомого зустрічав усміх — Черче було великою родиною, а шовокий молоднший днектор (той сам) був добрим вуйком, що дбає про вигоду і гумор своїх земляків. Йому секундував добре дир. Бовванко і дир. Біґус і ця „трійця“ робила з Черча справжній небесний перелпокій. Вечорі тягнулися поза північ, північ поза досвіт, а коли ми йшли спати — сідав на наші ліжка шум черчанських ясенів і шептав нам, ніби стара няня, казку про усміхи людської долі, що на три літні місяці ходить до Черча й обсипує всіх у ньому своїми дарами: хворих здоровлям, сумних — усміхом, тужливих — сповненими мріями, спрагнених — повною чаркою кохання, а здорових і сильних усіми роскошами здоровля й сили.

У день дир. Льоньо сумнів і не міг собі найти місця. „Фамілія“ розїздилася і що дня маліла на одну-дві особи, яких під брамою прощали всі як дорогих, всі від дирeктора до кельнера з Палатки включно. Пустіли кімнати, алеї — і дир. Льоньові пустіло серце, не могло собі найти місця.

На другий рік до побачення: — стискалися всі руки щирим, соняшним привітом.

*

На другий рік!

Їду. Черче вбило мені щось, ніби цвяшок у серце, що муляє, що під весняне сонце пече і не дає спокою. Я ще не паралітик, ані хворий на нирки і не спрагнений еротики, тихої, сільської, вечірно-української, — але проте чую, як пробшибає мене втіха, коли в кишені памацаю білет на завтра і 30 зол. готівкою, що вистануть на тиждень... може і довше.

Тамтого року я закінчував, цього року розпічну сезон. Знаю, що не буде там замріяних професорових, тужливих меценасових, смотриків з досвідом, від якого наші бабки могли би багато навчитись і вас, кохані мужатки, що маєте ґіхт і ревматизм у ногах до хвилини, коли з воза по дорозі зі стації Потік-Черче побачите Палатку. Знаю, що не буде Галактіонів Чіпок, що прострілюють в зимі сотнями заяців, а в літі сотнями жіночих сердець, вас, старих вовків з „Молодої Громади“, що ще сьогодні у кожній стрічній на дорозі бачить ворога, вас, директори, що цілий божий рік порпаєтесь у маслах, бриндзах, цикоріях, пастах й інших гірчицях, вас, сальонові льви і пантери, що в коханні називаєте себе соловейками і мишками і вас, джентельмени-елеґанти, що тільки й маєте спочинку від запротестованих векслів, що в Черчі. Бракуватиме вас у Черчі — але не мені. Я люблю Черче, коли воно ще не арена сміху, танку і кохання, а тоді, коли воно таке тихе, як хата моєї матері, коли всі у ньому такі щирі і добрі, як вічно всміхнений директор та аранжер.

Їду до Черча, як до хати матері. Щоби на тиждень не чути доказів і протидоказів, не мусіти міркувати, хто має рацію в орґанізації Жіночого Конґресу, не дискутувати на тему рабинських статтей у „Перемозі“, не бачити нашіх усіх королів преси, тузів політики і лицарів абсурду, не читати заяв, спростувань і наклепів, не дошукуватись ліній і не обсервувати загальної дволичности, вочіовітности, компліментарности та провокації на мінімальну, більшу і велику скалю. За тиждень залишу у Черчі всі мінуси, що десь там внутрі душі й тіла назбиралися від цього всього і вернусь не людиною, що дивиться на життя крізь льоґіку, аналізу і хемію, а крізь свіже серце, свіжий ум і свіжу думку.

*

Нині сильна воля і кільканадцять золотих можуть переродити людину до самого ґрунту. Але мусить вона знати, що з ними зробити так, як я!

„Сільський Господар“ на Волині.

Загальні збори філії „Сільського Господаря“ в Луцьку.

Збори „С. Г.“ в Луцьку відбулися дня 22. квітня ц. р. при участи 53 делегатів кружків і 12 делегатів кооператив, 67 членів з дорадчим голосом, членів ради й контрольної комісії філії, представника Головної Ради „Сільського Господаря“ й „Центросоюзу“ **пос. З. Пеленського** та представників місцевих відділів „Маслосоюзу“ й „Народньої Торговлі“. Всього взяло участь у зборах 142 особи.

Збори відкрив і головував на них голова філії **п. В. Островський,** що покликав на свого заступника **п. П. Боднарука** й на секретаря **п. С. Вишнівського.** Привітавши представників наших господарських централь, кружків та кооператив повіту і всіх присутніх на зборах, запропонував зібраним вшанувати память померлих членів повстанням.

З черги **пос. З. Пеленський** привітав збори від Головної Ради „Сільського Господаря“.

Згаданими зборами філія кінчила пять літ своєї тяжкої праці, звіт з якої частинно, а за останній рік у цілості, був видрукований у власному часописі „Нова Скиба“. Тому **п. Островський,** не повторюючи того, що вже було відоме всім членам з розісланого звіту, змалював головні моменти життя філії від її скромного початку в 1928 р. і підкреслив, що в той час, коли в моменті кризи сильніші господарські організації захиталися або й перестали істнувати, а щонайменше — вимагали значних підтримок з боку, філія „Сільського Господаря“ в Луцьку все йшла вперед власними силами, а в останньому році якщо не доконала чуда, то в кожному разі показала, як слід працювати й господарювати: мала 2.311 членів і 54 кружків, утримувала 3 службовиків (проти 1 в попередньому році), значно розширила свою працю і ще закінчила рік з білянсовим зиском. Цей успіх є наслідком не лише зросту господарської свідомости хліборобів-волиняків, але й дисципліни в організації, яка проводиться залізною рукою, не спиняючись перед викреслюванням неакуратних членів і ліквідуванням бездіяльних кружків.

Звіт з грошевих операцій (понад 18.000 зол. обороту) і білянс прочитав з поясненнями скарбник **інж. А. Споляк,** а звіт з ревізії контрольної комісії **інсп. Льонгин Кобилянський,** запропонувавши в імени комісії ухвалити Раді абсолюторію і висловити подяку.

Після дискусії, в якій взяли участь представники кружків, низових кооператив, повітових установ і пос. Пеленський та яка пройшла в надзвичайно поважному й діловому тоні, останні пояснення дав голова зборів п. Островський. Потім збори приняли звіти і предложення контрольної комісії одноголосно.

На такому самому високому щаблі діловитости стояла дискусія над пляном праці і буджетом на 1934 р., що їх принято одноголосно, при чому ухвалено додаткову членську вкладку до створення фонду на заложення при філії власного зразкового господарства.

На голову філії через аклямацію зібрані вибрали пятилітнього голову її **п. В. Островського,** який, згоджуючись на кандидування, поставив дві вимоги: дисципліна й відповідна рада. На предложення нововибраного голови вибрано раду через аклямацію в такому складі: заступник п. Павло Боднарук, секретар п. С. Вишнівський, скарбник інж. А. Споляк; члени пп. А. Глущук, Т. Кушнірук та Ів. Середюк; контрольна комісія: інсп. Л. Кобилянський, п. К. Вишневецький і п. М. Тимощук.

Збори закінчилися в год. 4. пополудні й залишили по собі надзвичайно приємне враження в усіх його учасниках, бо дали доказ високого зросту господарської свідомости нашого хліборобського стану.

Присутній

З церковних справ.

З уваги на велике зацікавлення у нас церковно-релігійними справами містимо нижче зібрані нами інформаційні дані про найбільш відомий і поширений у нашім народі Чин оо. Василіян. У чергових числах помістимо також дані про Чин св. Ізбавителя (Редемптористів), Чин оо. Студитів, а далі про стан унійної акції на північно-західних землях, про стан православного руху в Галичині, про папську гр.-кат. семинарію в Дубні і т. д. — Ред.

ЧИН ОО. ВАСИЛІЯН.

Чин св. Василія Великого оснований при кінці IV. століття св. Василієм, архиепископом Цезарії і митрополитом Кападокії. Чин поширився небавком по всьому Сході. На Руси повстали перші чернечі селища мабуть ще перед офіціяльним приняттям у нас християнства. Після того монастирі зростали у нас постійно. А коли (на початку XVIII. стол.) у нашім народі остаточно закріпилась унія, то всіх Василіянських монастирів було тоді 202. По розборах Польщі більшість Василіянських монастирів (144) дісталась під панування Росії, яка їх постепенно зовсім зліквідувала. Під Австрію попало 58 монастирів, з яких більшість скасовано за Йосифа II. У 1882 р., коли прийшло до реформи Василіянського Чину, було у нас всього 14 монастирів оо. Василіян.

Тепер Василіянський Чин на території Польщі становить одну Провінцію, на яку складається 19 монастирів і дві місійні станиці. З того 8 монастирів у Перемиській Епархії, по пять монастирів у Львівській Архиепархії і Станиславівській Епархії, один осідок у Варшаві та наразі дві місійні станиці на Холмщині, а саме в Городлі і Грабівці. Парохій обслуговують оо. Василіяни при своїх монастирях сім, а саме у Львівській Архиепархії одну (Краснопуща), в Перемиській Епархії пять (Дрогобич, Лаврів, Кристинопіль, Острів коло Перемишля і Жовква), у Станиславівській дві парохії (Погоня, Улашківці враз з Милівцями). Священиків під цю пору має ця Провінція усіх 105, клириків 92, братів 128, разом 325 черців. Не всі вони працюють у межах матірньої Провінції, але й поза нею. У Римі Архимандрича Курія має 5 членів Галицької Провінції, Папська Семинарія св. Йосафата трьох священиків, на Закарпатті пять черців, а в американсько-канадійській Провінції сімох.

Галицька Провінція Василіянського Чина крім новіціяту у Крехові, де заправляє вступаючих кандидатів до чернечого життя (під цю пору їх близько пятьдесять), удержує ще й домы студій, а саме: Бучач — ювенат і нижча гімназія з 50 учениками, Лаврів, де находяться гуманістичні студії і реторика, що відповідають вищій гімназії (35 учнів), Добромиль — фільософія схолястична (2 роки) з 24 слухачами, Кристинопіль — богословія з 26 слухачами, врешті Жовква — 8 слухачів священиків, що приготовляють останні іспити з богословія.

Крім Галицької Провінції істнує ще Провінція св. Николая (Закарпатська) оо. Василіян, що має 5 монастирів на Закарпатті (Ужгород, Мукачів, Боронава, Імстичево, Малоберезне), 1 на Мадярщині, 1 в Румунії й 1 станицю в Югославії (двох священиків при дух. семинарії в Загребі). Всіх черців має та Провінція 148 (36 священиків, 51 клириків і 61 братів). Провінція Американсько-Канадійська має монастирі в Едмонтоні й Мундаре та станиці в Абітібі, Шікаго, Монтреалі і Вінніпеґу. Всіх черців має та Провінція 101, з того священиків 29, клириків 55, братів 17. Віцепровінція Бразилійська має монастирі в Ірасемі і Прудентополіс та станицю в Куритибі. Всіх черців має та Віцепровінція 15, з того 10 священиків, 2 клириків і 3 братів.

Весь Василіянський Чин мав з кінцем 1933 р. 161 священиків, 203 клириків і 205 братів, разом 569 черців.

БІЛЬШЕ ЛІСА!

(З нагоди „свята лісів“ у Львові 28. IV. ц. р.).

Ліси, якими мати-природа ще перед віками покрила велику частину нашої землі, сильно зменшила рука людини на користь рільного господарства, а часто-густо і понад потребу винищила. Ліс залишився лише майже на тих становищах, які під інший рід господарки були непридатні, лишився на так званій „виключно лісовій землі“.

В такому способі господарки, господарки безоглядної у відношенні до ліса, людина посунулася вже за далеко. Система та вийшла частинно з конечности, з браку землі під засів, але дуже часто з грабіжницької захланности людей. Людина запустила свої кігті трохи занадто глибоко до гармонійних законів природи, псуючи тим не тільки чудові творива природи, але — як найновіші досліди учених лісників та агрономів виказують — вона принесла своєю девастаційною системою велику шкоду для самоїж земельної господарки (бо, як відомо, через зменшення лісостанів зникає рівномірність атмосферичних опадів, творяться мокляки і т. п.).

Вже перед століттям учені фахівці прийшли до переконання, що треба конечної поправи в користь лісової господарки, але — на жаль — їх гасла не знайшли великого зрозуміння. Щойно в останніх часах гасла, кинені перед соткою літ, почали відживати й упевнювати широкі маси серед рільників, що ліс є дуже важним господарським обєктом та що його винищення може мати катастрофальні наслідки для загального господарства (візьмім напр. Карст).

В цілому культурному світі ведеться в напрямі поправи лісового господарства велика пропаганда, чи то уладжуванням відчитів, чи то уладжуванням „свята лісів“. Дня 28. квітня відбулося таке „свято лісів“ враз з циклем лісознавчих викладів у нас у Львові. Свято відбулося, але чи та ідея дійде до мас, не знати! В кожному разі булоб добре, якби дійшла!

Наші предки, будучи ще поганами, уважали ліс за божище („святі гаї“). А ми? Кожний у нас думае, якби то найбільше в лісі вирубати; але про залісення ніхто не думає.

Скільки то неужитків є у нас, які можна би було використати під залісення! Як виглядають ліси наших селян, ліси парохіяльні чи громадські? Скільки там неужитків, а скільки ліса?

Тож нехай ідея в цілій Европі пропагованого „свята лісів“ і у нас принесе овочі! Тому поставмо собі за ціль і переведім ту ціль в життя:

1) Площу залісену — тревало заховати й охороняти.

2) Там, де ліс зужитковано — обновити.

3) Неужитки і голі склони — заліснити.

Через це з ходом часу будемо мати дохід, а ліс сповнить своє завдання в загально-суспільнім господарстві.

Інж. Ю. Купчинський.

—o—

З українського життя в Чехословаччині.

СВЯТО ШЕВЧЕНКА У БРНІ.

„Чехословацько - Українське Товариство“, „Українська Студентська Спілка“ та „Українська Громада“ у Брні при співучасти відомих українських сил, спроваджених із Відня та Праги і визначних чеських громадян, що перебрали на себе реферати, влаштували академію, присв. Шевченкові.

Академію, що відбулася в найбільшій салі міста, почав голова „Чехосл.-Укр. Товариства“ **проф. А. Груза,** який у короткій і добре опрацьованій промові сказав про значіння Шевченка для українського народу, а вказуючи на Шевченковий твір „Іван Гус“ та на звязки українського поета з Шафариком, зясував, чому й чехи віддають поклін Ґенієві України.

Другим промовцем був **кап. О. Земек,** знаний приятель українців, який видав мин. року книжку п. н. „Тарас Шевченко“, та відомий українському загалові також із численних статтей у чеській пресі про український визвольний рух, в яких з вірою у справедливість української справи та в її остаточну перемогу боронить державницькі змагання українців. Кап. Земек у своїй промові, виголошеній із глибоким чуттям, познайомив слухачів із життям Шевченка і його головнішими творами, зупинився над загальним положенням українського народу ще від доби Хмельницького та вказав, що Шевченко, як „будитель“ українського поневоленого народу, належить вправді своїй гарній, рідній землі, але його велике значіння і для всіх поневолених народів та цілого люд-

ства, як того, що виступив на безпощадний бій з деспотією, національним утиском і сатрапським кнутом. „Сто двапять років — кінчив кап Земек — не малий час. Та діло Шевченка живе далі, удосконалюючи весь український нарід. Діло Шевченка живе, кличе, воює, перемагає і — побідить! Вірю твердо, що ще не вмерла Україна! Вірю, що сповниться закон справедливости людської і Божої та український нарід засяде у колі вільних народів!"

Третій реферат — українською мовою — про значіння Т. Шевченка для нашого визволення виголосив **інж. С. Добай.**

На концертову частину зложилися твори українських композиторів: Лисенка (сопран), Стеценка, Нішинського, О. Нижанківського (хор), В. Барвінського (сопран, також „Варіяції" на чельо і форт.), Ревуцького (форт.), Ст. Людкевича (сопран), Д. Бортнянського (чельо і форт.), Н. Нижанковського (форт.), Ст. Туркевич-Лісовської (сопран).

Відомий наш челіст **проф. Богдан Бережницький** (з Відня) виказав, як звичайно, досконалість та глибоку музикальність у виконанні „Варіяцій на українські теми" Барвінського та „Scherzo" Д. Генса. Опер. арт. **п-і Ірена Туркевич-Мартинцева** (сопран) відспівала цілу низку пісень і своєю інтерпретацією творів Людкевича полонила публику, що у більшости складалася з чужинців. До співу супроводила композиторка п-і **Ст. Туркевич-Лісовська.** Віртуозка фортепяну п-і **Д. Карановичева** (з Відня) симпатично виконала композиції Н. Нижанківського і Ревуцького.

Концерт доповнював місцевий мужеський хор, який під кермою **інж. А. Швеця** відспівав твори Стеценка, Нижанковського, Нішинського та народні гимни. („У. Т.")

Дайте дітям цікаву історичну книжечку!

Ніхто не заперечить, що найважнішим засобом національного виховання дітей і молоді — це запізнання їх зі славним минулим рідного народу. Тому від найдавніших часів культурні народи дбали про те, щоби своїм дітям дати таке знання. Старинні греки казали своїм дітям вивчувати на память цілу Іліяду та Одисею. І сьогодні державні народи в усіх школах ставлять на першому пляні основне пізнання минувшини свого народу й країни. І вчать у тих школах про те славне минуле не лише своїх дітей, але також дітей інших народів, що живуть у тій державі. Коли ті недержавні народи мало відпорні та недбайливі за свою будучність — то з часом їхні діти в чужій школі захоплюються чужим славним минулим, а до свого байдужіють та згодом і винародовлюються і побільшують стан посідання державного, чужого народу.

Нарід, що хоче жити, не сміє до цього допустити, — а щоб не дати збайдужіти своїм дітям, мусить дати їм знання свого славного минулого. Та якжеж його дати, коли не має впливу на плян шкільної науки і добір шкільної лектури?

Зрештою, сухими підручниками рідної історії, хочби як гарно і приступно написаними, не багато тут можна помогти. Не кожна дитина має охоту вчитися крім обовязкової історії державного народу ще й рідної історії. Тут одинока рада дати дітям змогу пізнати рідну історію у спосіб, що викликав би зацікавлення до рідного минулого. А цей спосіб — це г а р н е п и с ь м е н с т в о! — Значить: треба подавати дітям і молоді славні події з рідного минулого у виді оповідань, повістей і т. п., себто заступити суху шкільну науку г а р н и м п и с ь м е н с т в о м.

За прикладами, що це одиноко доцільний спосіб, не треба нам далеко шукати. До світової війни були недержавним народом поляки. Їх землі були розділені між три держави — Росію, Німеччину й Австрію. В Австрії, що правда, вони мали у своїх руках школу. Та не так було в Росії та в Німеччині. Там школа була російська й німецька — і польські діти мусіли вивчуватися російської та німецької історії; польської історії не вчили, або як і вчили дечого, то в дусі російському чи німецькому. Та тут стали до помочі полякам усіх трьох займанщин їхні письменники. Вони засипали книгарські полиці оповіданнями і повістями з минулого Польщі. Польська молодь залюбки читала їх і освідомлювалася вже з малку національно та набирала духа й гарту. Історичні повісти Крашевського, Тереси Ядвіґи, Качковського, Пшиборовського, Сенкевича, Ґонсьоровського — виховали цілі покоління в польському національному дусі і ніщо не мало сили тому протиділати. І мусимо признати, що коли поляки здобули рідну державу, то велика тут заслуга польських п и с ь м е н н и к і в, що писали історичні повісти.

На жаль, ми не маємо тих видавничих і — так мовити — „консумційних" можливостей, що їх мали поляки. Бо вони мали численну і багату інтеліґенцію, багате міщанство, що могло купувати дорогі книжки. А наша інтеліґенція здебільша бідна, справді „пролетарська", а маса — небагате селянство. В одних і в других нема ні грошей на закупно дорогих великих повістей, (як от напр. Богдана Лепкого трильоґія „Мазепа") та нема й часу на читання їх. Треба дати народнім масам, у першу чергу дітям і молоді, малі історичні оповідання. Воно в нас вже й робиться. Наші письменники засилюють книгарський ринок повістями й оповіданнями з нашого минулого. Їх видають „Червона Калина", „Світ Дитини", „Українська Бібліотека" Тиктора й видавництво „Ока" в Коломиї.

Робиться, та всього того ще замало. Нам треба видавництва, що систематично видавалоб історичні оповідання і повістки з нашого минулого і то не тільки з козаччини, як у нас досі водиться, а від найдавніших часів. Скажу виразніше: треба нам циклю історичних оповідань, нехай і невеличких по два-три аркуші друку, гарно ілюстрованих (це необхідна річ), що обнимав би і передкняжу, княжу, литовсько-українську, козацьку і новішу нашу історію. Такий цикль обхоплював би яку сотню дрібних оповідань. Це булаб н а ц і о н а л ь н а ш к о л а наших дітей і народніх мас, яка не тільки вчилаб історії, а й розбуджувалаб любов до минулої слави народу та гартувалаб молодь до невсипущої праці для народу, до боротьби за кращу будуччину.

Та в цьому біда, що на таке видавництво треба фондів, а їх у наших видавців нема. Однак фонд на таке видавництво треба створити. Як? Наш нарід знає на це раду: „Громада по нитці, а бідному сорочка". А тут іде не про одного бідного, а про власну будуччину. Треба з добровільних датків одиниць доброї волі, що не пожаліють гроша на таку ціль і з пожертв наших фінансових інституцій утворити фонд на видавання оповідань і повістей з нашого минулого, щоб їх масово кинути між наших дітей і молодь.

Якщо зробимо це, то зробимо велике діло для запевнення будуччини народу. Врятуємо для народу всі наші діти й нашу молодь і то не тільки в краю, а й на еміґрації. Чи може істнувати вища ціль?!

Антін Мельниченко.

День 1. травня у Львові і в Польщі.

Хід робітничого свята у Львові відбувся спокійно. Всі заведення прилюдного вжитку працювали нормально. Лише трамваї виїхали щойно в 1. год. вполудне. В 10. год. передполуднем зійшлося з орхестрами на площу Ґосевського мале число членів УСДП, ППС і Бунду, звідкіля по промовах пішли походом до Великого Театру і тут розійшлися. Українські службовики зійшлися в салі т-ва „Українська Бесіда", де відбулося спокійно 1. травневе свято. Комуністи намагалися розбити похід членів Союзу Професійних Союзів біля Промислового Музею, але поліція комуністів розігнала та арештувала декількох, Л. Леблянка, Р. Молику, А. Шахта і Х. Енар.

На площі Ґосевського промовляли проф. д-р В. Старосольський і Куфшір від УСДП, ред. Щирек, посол Гавзнер від ППС та Шерер і Гофман від Бунду. Всіх учасників було ледви 3 тисячі.

У Лодзі теж хід свята був спокійний. Поліція взагалі не інтервеніювала. Зате у Варшаві комуністи раз-у-раз намагалися викликати заворушення. До сутичок комуністів з поліцією дійшло вже рано при вул. Новолїпкі, де комуністи обкидали поліцію цеглами і камінням. Чути було протидержавні гасла. Поліція вжила зброї. Біля 200 комуністів намагалося доскочити до походу незалежних соціялістів. Бійку зліквідувала поліція і арештувала пятьох комуністів. Велику демонстрацію влаштували комуністи на передмістю Окенце. Опісля пішли походом до міста, але поліція їх розігнала. Вперше взяв участь у 1. травневім святі „Леґіон Млодих", орґанізація польських студентів. Кружляють поголоски, що з цього приводу дійде до розбиття тієї орґанізації.

1. ТРАВЕНЬ У МОСКВІ.

МОСКВА. 1. 5. ПАТ. Большовики — як щорічно — зігнали на Червону площу багато війська, яке враз з комсомольцями та озброєними відділами робітників зв. ворошилівцями, дефілювало перед Сталіном, Ворошиловом, Молотовом, Калініном і Кагановичем. Ворошилов уже в 8 год. рано переглянув уставлені полки війська і по звичаю виголосив промову, в якій підкреслив значіння червоної армії. Мовляв, лише червона армія творить єдину реальну силу у заплутаній політичній ситуації. Підчас тієї дефіляди кружляв найбільший большовицький літак „Максим Ґоркій".

—o—

Криваві бійки.

ПАРИЖ. 1. 5. ПАТ. Після виборчої побіди Сарре, кандидата народнього блоку в окрузі Нант, прихильники кандидата лівиці Бержере уладили велику демонстрацію у Нант. Демонстранти вибили вікна в домівці народнього блоку, знищили льокалі двох правих щоденників та напали на священика, який утік до гостинниці. Юрба побила прислугу та вибила вікна в готелі. Дійшло до бійки з поліцією. 30 осіб є раненими. Щойно військо допомогло зліквідувати демонстрацію.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ** в моїм дентистичнім заведенні **Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. — Насс.** 1486 3—

— **Гребенів,** пансіон „Модеса", центр, сонячні кімнати з бальконами враз з першорядним утриманням від 4 зол. Радкевичева. 1442

— **Серцеві недуги** можна лікувати тільки газовими купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) зачнеться 1. травня, а найкраще приміщення находять гості в знанім укр. пансіоні п. М. Яблонської (**Krynica-zdrój, willa Tatrzańska**). 1457 2-

— **Спів соловейків.** Цього року появились передчасно не лише бузьки, але й соловейки. Як нам подають з Черча — вже від тижня лящить їх спів, якому залюбки прислухуються гості-лікуванці, захоплені красою весни та вимріяним сезоном. 1491

— **Управа львівських телефонів** повідомляє отсим П. Т. Абонентів, що Міністерство Пошт і Телеграфів видасть **додаток** до загально-польського списку абонентів на 1934 р. У звязку з тим, треба зголосити писемно до Бюра Абонаментів П. А. С. Т., Сикстуська 26 (тел. 11-55) в непереступнім речинці до 15. травня 1934 р., всякі зміни, які треба виказати в додатку до списку абонентів. 1844

— **Подяка.** Вп. п. Ользі Кмицикевичевій за дар 10 (десять) ам. долярів, Дирекції Земельного Банку Гіпотечного за підмогу в сумі 50 (пятьдесять) зол. і Дирекції Кооперативного Банку „Дністер" за такуж саму підмогу складає Виділ товариства „Українська Захоронка" щиру подяку. 1500

— **Нове число „Жорен".** Жорна ч. 9. з дня 1. травня стоять під знаком першотравневих маніфестацій і весни. Першотравневі маніфестації робітництва у світі звелись на нівець, від коли більшовики та німецькі державні фашисти ввели їх офіціяльно як державні свята. Тільки така добра карикатура, як А. Клюха може показати це веселе явище. Осип Гольтілка, змучений політикою і лектурою преси, тужить за зеленою травичкою, сонцем і маївкою. Маґ-йонг описує, як виглядає такий революційний місяць у всесвітній політиці. Окремий погляд на цю справу має другий фейлетоніст „Аль", спеціяліст від першомайських настроїв. Одна легковесняна ілюстрація показує нам львівського Генрика VIII., друга засідання Виділу Т-ва „Бесіда", що хоче забавитись на 1. травня, третя невдачі Троцького у Франції та Еспанії. Поруч іде щось поважніше: принципіяльна стаття про ролю пива в галицькій політиці. Ті, що збирають марки, мають зразки новіх філятелістичних новин. Ті, що проповідують мораль, можуть поглянути, як виглядає подвійна моральна бухгальтерія. Дух Франка зявився вперше на засіданні „Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка" і що його появу вдалось схопити на знимці. Про те, що рисує Малий Ромцьо, можна теж довідатись тільки з „Жорен". Але рисунки Чорнія таки кращі.

— **Передтравневі арештування.** Щоби забезпечити спокій в часі робітничого свята в дні 1. травня варшавська поліція перевела масові ревізії серед знаних комуністичних агітаторів

і арештувала 121 осіб. Сконфісковано притім кільдесять кг. протидержавних відозв.

— **Український лікар у Кремінці.** Довідуємося, що в Кремінці при вул. Широкій відкрив ординаційну канцелярію український лікар д-р Семен Кивелюк (брат покійного голови „Просвіти"), який має за собою довголітню практику у загальному шпиталі у Львові. Д-р Кивелюк є спеціялістом жіночих і внутрішніх недуг.

— **Тайна комуністична друкарня.** В мешканні Берта Діяманда, з фаху столяря, викрила поліція тайну друкарню комуністичних летючок. Знайдено циклькостиль, коло сто рефератів і відозв і ріжні прилади до друку. Підчас ревізії в мешкання Діяманда прийшов його помічник Мендель, якого теж арештовано.

— **В справі каналізації міста Львова.** М-ство внутрішніх справ затвердило нові каналізаційні приписи для м. Львова. Дотеперішні приписи були перестарілі і незгідні з новим будівельним правом. Нові приписи уможливлять громаді м. Львова введення раціональної каналізаційної господарки.

— **Залізничні вагони для ексмітованих.** Дирекція залізниць у Львові передала 8 старих особових вагонів і 4 товарові до вжитку льокаторів, яких судова влада викинула з мешкань. Вагони будуть уміщені на узгірю біля жидівського цвинтару на Янівськім.

— **Гігієнчні зшитки до писання.** М-ство освіти видало розпорядок, що вводить з новим шкільним роком однаковий тип шкільних зшитків для молоді вселюдних шкіл. Нові зшитки мають на меті охорону очей і лінії будуть виведені згідно з приписами лікарів окулістів. Наслідком зведення фабрикації зшитків до одного типу, вони подорожіють, бо вироблятиме їх одна фірма без ніякої конкуренції.

— **Підпалюють молочарні.** У Краснім пов. Калуш згорів дім Маруні Зварун, де містилася молочарська станиця районової молочарні в Рожнітові. Дім згорів до нащаду і ледви вдалося вирятувати молочарські машини. Слідство устійнило, що пожежа повстала з підпалу, наслідком чого арештовано Мих. Романова і Мих. Боднарчука, обох з Красної. Це вже друга пожежа молочарської станиці наслідком підпалу в тій околиці. Тоді згоріла молочарська станиця в Петринці.

— **Хмаролім.** Над селами Швейків і Заставне пов. Тернопіль перейшла буря з хмароломом і знищила засіви на 75 проц. Також над Петринцями і Завалєм перейшла градова буря і наробила великої шкоди.

— **Любовна трагедія** розігралася у Дзвинячі пов. Заліщики. Юрко Мартинчук, чоловік жонатий, батько двоїх дітей, завернув собі голову 20-літньою Анною Догалюк. Тому що обоє не могли побратися, не бачили іншого виходу, тільки — смерти. Обоє відфотографувалися разом, вбралися як до вінчання, заставили стіл квітками та весільними дарунками й бавилися цілу ніч. Досвіта він стрілив дівчині в голову та в серце, вбиваючи її на кріслі. Третім вистрілом відобрав собі життя. Обох знайшли сидячи на кріслах, виложених подушками. В листі просили, щоби за 50 зол., які лишили на столі, заграла їм на похороні орхестра.

— **Ліси горять.** В Прусинові пов. Сокаль згоріло 10 моргів молодого ліса, що є власністю м. Белза. Причиною пожежі була необережність зі сірниками. З тої самої причини вибухла пожежа в лісі фірми Годулі у Сторожній пов. Дрогобич і знищив два морги смеречини і бучини.

— **Краєва хроніка.** На дім Мих. Маркіна в Острові Новім пов. Рудки напав у ночі Мих. Бояк і вдарив жінку господаря кілька разів ножом по голові. Арештований сказав, що хотів помститися за те, що затримали йому гроші, які належалися йому за службу. — В Камені Довбуша коло Ямної пов. Надвірна відобрала собі життя Марія Зигмунтова, заживши 20 порошків „з когутиком" та засунувши одночасно вогонь у печі. Причина самогубства незнана. — У Яслі викрила поліція фабрику фальшивих 5-золотівок. — В селі Воронякам пов. Золочів Стефан Шелюк, везучи гній з поля, перевернувся з возом в ярі і згинув на місці.

— **Літературна нагорода.** Конкурсовий суд літературної нагороди м. Варшави на 1934 р. признав між 9 кандидатами нагороду Шимонові Ашкеназе, авторові творів: „Кн. Понятовський", „Лукасінський", „Легіон Домбровського" і інших. Нагорода в сумі 5.000 зол. разом трьома, давніше признаними нагородами, артистичною, літературною і музичною, буде виплачена лавреатам у дні національного свята.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ В ОДЕСІ.

Польська преса пише, що ҐПУ в Одесі арештувала 29 осіб з управителем портових складів Василевом на чолі. Одночасно ҐПУ оголосило комунікат, що викрило контреволюційну організацію, зложену з урядовців порту. Організація ця істнувала ще, мовляв, від 1921 р. і шкодила державі так, що мала нищити товари, які переходили через порт і митні уряди.

—o—

КОНКОРДАТ АВСТРІЇ З ВАТИКАНОМ.

ВІДЕНЬ, 1. 5. ПАТ. Президент Мікляс ратифікував вчора вечором конкордат з Ватиканом. Негайно опісля канцлер Дольфус і нунцій Сібілля обмінялися ратифікаційними документами.

—o—

ФІНЛЯНДСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ МІНІСТРІВ У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА, 1. 5. ПАТ. Нині рано приїхав приватно до Варшави та задержався один день президент міністрів Фінляндії, Т.Ківімаекі, який в особистих справах їде до одної з европейських столиць.

Передполуднем фінляндський премієр відвідав приватно прем. Єнджеєвича. В год. 12. прем. Єнджеєвич ревізитував премієра Фінляндії.

—o—

ЗЕМЛЕТРУС.

СТАМБУЛ, 1. 5. ПАТ. Вчора в год. 6-ій вечором чути було підземні стрясення у Стамбулі і в околиці. Покищо нема ніяких вісток про заподіяні шкоди.

— **Вбивство у монастирі.** До православного монастиря в Малих Загайцях пов. Луцьк прийшов недавно якийсь Сергій Фотняк з Биковичі, що був несповна розуму на релігійному підкладі. Перед кількома днями причаївся біля келії монаха Спірідіона Видри і побачивши його, вдарив його кілька разів сокирою по голові. На крик нападеного збіглися інші монахи і зловили напасника за руки. Тяжко ранений монах умер у шпиталі в Луцьку. Душогуба арештовано.

— **Поліцай застрілив урядовця.** Два брати Чеслав і Бронислав Шуманські в Познані вертали з мячевого мечу, причому Бронислав, трохи підпитий, почав голосно співати. Тоді заступив їм дорогу поліцай Павляк і коли на його заклик до спокою пяний не хотів успокоїтися, вдарив його гумовою палкою. В обороні брата станув Чеслав і вдарив поліцая в лице. У відповідь на те Павляк стрілив йому з револьвера в груди і положив його трупом на місці. Убитий був асекураційним урядовцем.

— **Правники громадськими писарями.** Румунський уряд рішив приймати на громадських нотарів перш усього абсольвентів прав. Так хоче поправити громадську адміністрацію інтелігентами з вищою освітою та дати хліб безробітній дипломованій молоді. В червні кандидати на сільських нотарів відбудуть у Букарешті практичний курс при міністерстві внутрішніх справ, а від 1. липня ц. р. обіймуть посади. Покищо дістане посади 355 абсольвентів права в цілій державі.

— **Ґльорія Сванзон знову розводиться.** Адвокат фільмової артистки Ґльорії Сванзон заповів, що його клієнтка внесе незабаром у Голівуд розводову скаргу проти свого четвертого з черги чоловіка, Михайла Фарнера. Своє домагання Сванзон мотивує тим, що характер і темпарамент її чоловіка не годиться з її вдачею. Як відомо, Ґльорія Сванзон розводилася досі вже тричі. Хто буде пятим її чоловіком?

— **Минулорічні марки.** Статистика марок, які появилися у 1933 р., виказує наглядно, що випуск марок, доволі змінливий у перших післявоєнних роках, тепер поволеньки устійнюється. І так минулого року появилося 1660 нових марок у цілому світі, а в 1932 р. 1682. До тих самих приблизно цифр доходили випуски новин уже від 1924 р., хоча були відхилення від 1500 до 1800 новин. Стабілізаційну тенденцію запримічуємо у всіх частинах світа і майже у всіх краях. В Европі появилися минулорічного року 502 новини, в 1932 р. 540; в Азії 249, в 1932 р. 273; в Америці 495 нових марок проти 498 в 1932 р. Африка й Австралія, отже континенти наскрізь кольоніяльні, разом із тихо-океанськими островами виказують значно більші хитання. І так в Африці маємо 352 новини проти 260 у 1932 р., отже зріст випусків більше ніж на третину, натомість в Австралії та Океанії 62 нові марки, проти 110 у 1932 р., тобто зменшення майже на половину. Зі загального числа 1660 нових марок маємо 1168 марок чисто почтових і справді необхідних, решта припадає на всілякі принагідні та пропамятні марки, отже зайві для почти. Тих зайвих марок менше, як минулими роками. По середині між необхідними і зайвими стоять марки повітряної почти, яких у минулому році появилося 361 вартостей, себто 22 прц. загального марочного випуску. („У. Ф.").

— **3.500 осіб арештували у Відні.** В ночі на 30. квітня ц. р. арештували у Відні коло 3.500 політично підозрілих осіб, яких задержали в превенційних арештах, щоби не допустити до нарушення порядку підчас офіціяльного 1-травневого свята та щоби запобігти евентуальним демонстраціям у звязку з новою конституцією. Підчас ревізії в мешканнях і каналах поліція, як кажуть, знайшла велику скількість вибухового матеріялу. Граничну сторожу над чехословацькою границею зміцнено, щоби запобігти напливові аґітаційного матеріялу.

—o—

СПОРТ.

ТРЕНІНГИ „СТРІЛИ".

Літні тренінги жін. спорт. клюбу „Стріла" відбуваються на площі Сокола-Батька у вівтірки і четверги від год. 16—18 і в неділі від год. 9—11.

СПОРТОВИЙ РУХ У СТАНИСЛАВОВІ.

Пролом — Раз Два Три 1:6 (1:1). Ворота стрілив Базюк. Пролом грав безнадійно слабо. Поза, як звичайно, доброю обороною і Чаплинським у помочі, ніхто більше не станув хочби на середньому рівні своїх можливостей. Грачі, дослівно, „спацерували" по грищі а противник, слабий зрештою, стріляв ворота, які знову Олійник безнадійно пропускав.

Пролом II. — Раз Два Три II. 0:3 (0:1).

Олд Бої Ревери — Гакоаг 0:0.

Ревера II. — Єдність 4:2 (1:1).

Змагання У. С. С.

Минулої неділі відбувся у Станиславові **краєвий біг навпростець** для мужчин і жінок. Траса мужчин 4.600 м.; для жінок 1000 м. Зі зголошених 31 (Станиславів 11, Львів 10, Надвірна 4, Коломия і Княждвір по 2, Ямниця й Боднарів по 1) стартували всі, до мети дійшло 28. Жінок стартувало 8 (Львів і Княждвір по 3, Станиславів і Коломия по 1), дійшло 7. До бігу дружинового зголошених було 6 дружин. Видців около 350. Траса вела пільними дорогами, дуже тяжка. Від старту біг веде Рибачек, опісля Савчак аж до півметку. Півметок минають змагуни у такім порядку: Маруняк, Савчак, Добрянський, Матвійчук, Сойка I., Хамула й Чорний, інші у відступі 20 м. від чолівки. По півметку веде Маруняк, але по 500 м. Савчак знову попереду й веде певно аж до 300 м. перед метою. Тут несподівано дістає корчі й не всилі перешкодити змагунам, які його по черзі минають. До мети прибігає перший Добрянський (Плай) в часі 16.45, 2) Чорний (Плай), 3) Матвійчук, 4) Маруняк, 5) Левицький (усі з УССК Львів), 6) Валько II (Вихор Ямниця), 7) Греджук (Каменярі Княждвір), 8) Савчак (УСК Станиславів), 9) Рибачек (УССК), 10) Хамула (Плай). **Дружинново:** 1) УССК Львів, 2) Плай, 3) УСК Станиславів. Біг жінок скінчився перемогою **Повзанюківної** (Тризуб) у часі 6.9. Траса тяжка, місцями багниста. Від старту до мети вела певно Повзанюківна, 2) Свєнціцька (УССК) на 5 м., 3) Пакай на груди, 4) Каратник, 5) Васильчук (усі Каменярі Княждвір), 6) Яоїнська (Сокіл III Станиславів), 7) Гопківна (Тризуб). До мети не дійшла Кузьмівна (Сокіл Коломия).

Відбиванка: У. С. К. Станиславів — Тім Плай-У.С.С.К. 30:24! У. С. К. Стан. — Луг Надвірна 30:14

Кошівка: У. С. К. Стан. — Тім Плай-У.С.С.К. 20:16!

Копаний мяч: У. С. К. — Пробій Павелче 7:0 (3:0). Велика перевага УСК-у. Суддював безнадійно п. О. Ясеницький. **Сокіл III — Україна Пасічна** 4:0 (2:0) (мист.). Тут слід напятнувати недисциплінованість грачів України, з яких один „тайком" увійшов на грище і грав змагання, хоч суддя усунув його за небезпечну гру з грища. Суддював дуже добре п. С. Панашій. Б. Л.

Табеля мистецьких розгривок станиславівського Пролому в Б-клясі.

Перша рунда: 13. 5. Раз Два Три — Пролом. 20. 5. Бистриця — Пролом. 17. 6. Пролом — 49 п. п. 1. 7. Адміра — Пролом. 8. 7. Пролом — Гакоаг. 15. 7. Дрор — Пролом.

Друга рунда: 5. 8. 49 п. п. — Пролом. 12. 8. Пролом — Дрор. 19. 8. Пролом — Адміра. 26. 8. Пролом — Бистриця. 16. 9. Пролом — Раз Два Три. 23. 9. Гакоаг — Пролом.

Дружини на першому місці є господарями.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича:
Бережани:

3. V. Корневільські дзвони.
4. V. Чумаки.
5. V. Ельга.
6. V. Сонце руїни.
7. V. Наша парада.

Великий Міський Театр.

Середа, 2. V. год. 8 веч. Академія Т. Ш. Л.

Четвер, 3. V. год. 3·30 Весілля" (вистава закуплена).

Четвер, 3. V. год. 7·30 веч. „Рейтан".

Театр Ріжнородностей.

Середа, 2. V. год. 7·30 веч. „Карієра Ґустава Леяреша".

Четвер, 3. V. год. 7·30 веч. „Карієра Ґустава Лебреша".

Кіна.

АПОЛЬО: „Ордонанс" (на осн. Мопасана, реж. Тужанського).

АТЛЯНТИК: „Отаман Анненків" (фільма в російській мові).

ВАНДА: „Велика клітка".

КАСІНО: „Королева Христина" (Ґрета Ґарбо).

КОЛІСЕИ: „Любка з кабарету", ревія „Це мені вистане".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенґет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Чібі" (віденська комедія), ревія „Травень, літо, травка!"

МІРАЖ: „Ясноволоса мрія" (Ліліяна Гервей, Анрі Ґара).

МУЗА: „Сховайте ваші смутки" (Льорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Нешлюбна ніч".

ПАН: „Затроєні душі" та ревія.

ПАСАЖ: „Лицарі степу", „Що може Париж?"

СВІТ: „Пожежа над Волгою".

СОНЦЕ: „Королівський любко", ревія „Катаринка в сонці".

СТИЛЕВЕ: „Дайте мені чоловіка!" (Анні Ондра), ревія „З усього серця".

ХИМЕРА: „Ніч кохання" Джозе Мохіка.

УТІХА: „Дама й боксер", ревія „Вуха до гори!"

Закордонне радіо.

Середа, 2. травня 1934.

Льондон (342,1) 22·10 „Валькірії" оп. Вагнера, **Відень** (506,8) 12·00 Концерт, 19·30 Популярна й танкова музика, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Париж** (1649) 20·45 Симф. концерт, **Штрасбург** (349,2) 18·30 Солісти (музика, спів), 20·30 „Княжна долярів" оп. Фаля, **Берлін** (356,7) 19·20 Нар. пісні, **Кельн** (455,9) 16·00, 17·15 Концерт солістів (музика, спів), **Ляйпціґ** (382,2) 22·20 Форт. ресіталь, **Штутґарт** (522,6) 19·00 Концерт оп. музики, спів, **Букарешт** (365) 17·00, 18·15 Концерт, 20·45 Спів, **Стокгольм** (426,1) 20·00 Скрипковий ресіталь Телеманія, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 17·10 Вок. концерт.

Четвер, 3. травня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 21·00 Концерт, **Братислава** (298,8) 17·15 Віольончеля, 17·50 Спів **16·30 Концерт для Закарпаття, Прага** (470,2) 20·00 Концерт Сметани, **Копенгаген** (255,1) 20·10 Пісні Гуґ. Вольфа, **Париж** (312,8) 20·10 „Мізантроп" ком. Молієра, **Атльона** (531) 20·00, 20·50, 21·15 Спів, 22·00 Арфа. **Білгород** (439,8) 12·05 Популярні мельодії, **Любляна** (569,3) 20·00 Спів, **Берлін** (356,7) 19·00 Спів (Шефер, баритон), ґітара, 20·15 Концерт, **Ляйпціґ** (382,2) 12·00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт орхестри, спів (Мібавер, мецосопран), **Штутґарт** (522,6) 20·10 „Івась і Гануся" оп. Гумпердінка, **Стокгольм** (426,1) 21·00 Музика 18-го століття, спів, 22·00 Органовий концерт, спів, **Міляно** (368,6) 13·10 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·10, 20·45 Вок.-інструмент. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 2. травня 1934.

7·00 Ранішня авдиція, 11·40 Огляд преси, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Орхестра гармоністів (ґр. пл.), 12·30 Метеорольоґ. вістки, 12·35 Концерт (орхестра, скрипка, фортепян, спів), 15·05 Збіжева біржа, театр репертуар, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Мельодії з оп. „Джудіта" оп. Ляхмана (ґр. пл.), 15·50 Авдиція для дітей, 16·20 Листи та програми, 16·35 Фортепяновий ресіталь, 17·00 Камер. концерт смичк. квартету, 17·30 Відчит про Словацького, 17·50 Відчит про 3. травня та школи, 18·10, 18·30 Ґр. плити (польська музика), 18·20 Завдання Т. Ш. Л. під теперішню хвилину, 18·40 Авд. артистичної трупи, 19·03 Всячина, 19·25 Фейл. Ямпольського „Театральний критик на цензурованому", 19·40 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт симф. орхестри, спів (Мосаковський бас), 22·40 Ґр. плити, 21·05 Міцкевичівський вечір із Вильна, 22·00, 23·05 Танцова музика.

Четвер, 3. травня 1934.

9·00 Ранішня, авдиція, 9·40 Ґр. плити, 10·10, 17·00, 18·00 Балачка про 3. травень, 10·18 Релігійна музика з ґр. плит, 12·00 Старт і фраґмент бігу в Варшаві, 12·20 Муз поранок; у перерві фейл. „Шопен і Ваґнер", 14·10 Село та 3. травень, 15·20 Концерт нар. капелі, 16·00 Авд. для дітей „Свято весни," 16·30 Чвертьгодина славних артистів із ґр. плит (Падаревський), 16·45 Літер. чвертьгодина „Початок бою над Антою", 17·15 Концерт хору, 18·45 На страру нуту (весела муз. авдиція), 19·45 Сільва рерум, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Концерт орхестри, спів, 21·00 Фейл. „Дух історії Польщі". 21·15 Популярна музика, спів, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·25, 23·05 Легка й танкова музика з ґр. плит.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

Ціни пар. Підволочиська	від — до
Пшениця двірська	15·75—16·00
Пшениця збірна	14·50—14·75
Ячмінь броварний	14·50—15·00
Ячмінь двірський	12·00—12·50
Ячмінь на мливо	9·00— 9·75
Овес двірський незамоклий	10·50—10·75
Овес двірський	9·25— 9·76
Овес збірний	8·75— 9·00
Гречка на мливо	15·00—16·00
Крупи гречані	31·00—33·00
Конюшина червона натур.	90·00—100·00
Конюш. чер. вільна від кан	120·00—150·00
Конюш. черв. насінна вільна від кан. 97%	180·00—210·00
Мак синій	35·00—40·00
Мак сивий	30·00—35·00
Мука пш. люкс. до 40%	29·00—29·50
Мука пшенична 55%	26·00—27·00
Мука пшенична 60%	25·50—26·50
Мука пшенична 65%	25·00—25·50
Мука пшен. по пер. 40% дальше 10%	23·00—24·00
Мука пшен. по пр. 40% дальше 20%	22·00—23·00
Мука пшен по пр. 50% дальше 10%	20·00—21·00
Мука пшен. по пр. 60% дальше 5%	17·00—18·00
Мука пшен. посл. понад 65% дальше 70%	12·50—13·50
Мука житня І. кат. 55%	19·50—20·50
Мука житня ІІ. кат. ситк. 70%	10·50—11·50
Висівки житні нетто без мішка	7·50— 7·65
Висівки пшеничні	7·30— 7·50
Висівки пшеничні грубі	7·50— 7·75
Інші курси незмінені.	

Ціни парітас Львів	від — до
Пшениця двірська	17·50—17·75
Пшениця збірна	15·75—16·00
Ячмінь на мливо	10·75—11·00
Овес двірський незамоклий	12·50—12·75
Овес двірський	11·25—11·75
Овес збірний	10·75—11·00
Мука пшен. люкс. до 40%	32·50—33·50
Мука пшен. 45%	31·00—32·00
Мука пшен. 50%	30·00—31·00
Мука пшен. 55%	29·50—30·50
Мука пшен 60%	28·50—29·50
Мука пшен 65%	27·50—28·50
Мука пшен. по пр. 40% дальше 25%	24·00—24·50
Мука пшен. по пр. 50% дальше 10%	22·00—23·00
Мука пшен. по пер. 55% дальше 5%	20·50—21·00
Мука пшен. по пер. 60% дальше 5%	18·50—19·50
Мука пшен. послідня понад 65% до 70%	14·00—14·50
Мука пшен паст. понад 70%	10·50—11·00
Мука житня Ii кат. до 55%	23·50—24·00
Мука житня І. кат. до 65%	21·00—21·50
Мука житня ІІ. кат. ситкова до 70%	13·00—14·00
Мука житня разова до 95%	16·50—17·00
Висівки житні нетто без міш.	7·00— 7·75
Висівки пшен.	8·50— 9·00
Інші курси незмінені.	

ОПОВІСТКА

НАДЗІРНА РАДА „Карпатії" Товариства взаїмних обезпечень на життя й ренти у Львові заповідує оцим згідно § 23 нового статуту Товариства вибори представників на Загальні Збори Товариства.

Загальні Збори Товариства складаються згідно з новим статутом із представників членів і представників уділових листів (уділовців). Число представників 36, з цього припадає на обезпечених 25, а на уділовців основного капіталу 11 представників. Представників членів вибирають члени Товариства письменно на протяг шістьох (6) літ.

Кожний член може мати при виборі представника один або більше голосів, залежно від висоти обезпеченої суми. При обезпеченнях до золотих 10.000·— обезпеченому прислугує 1 голос, при обезпеченнях від 10.000·— — 20.000·— 2 голоси і т. д. до золотих 100.000·— включно 10 голосів. При сумі обезпечення вище зол. 100.000·— обезпеченому прислугує тільки 10 голосів. При обезпеченнях рент, за суму обезпечення вважається 10-кратну суму річної ренти.

При обезпеченнях заключених у чужих валютах обчисляється кількість голосів через перечислення до паритету. Особи правні, неповнолітні як також невласновільні голосують через своїх правних заступників.

Власникам уділових листів прислуговує за кожних 25 уділів 1 голос.

Представників членів вибирається в поодиноких вибовчих округах. На найближче 6-ліття визначується 4 округи, а саме: львівське воєвідство з 10 представниками, станиславівське воєвідство — 7, тернопільське — 6 і краківське з ... шинською частиною шлеського — 1.

Уділовці вибирають своїх представників тільки в одній виборчій окрузі (львівській).

Кожний представник на Загальних Зборах має один (1) голос. Представниками членів можуть бути тільки члени Товариства, а представниками уділовців тільки уділовці, яких не позбавлено горожанських прав. Одначе виключені від вибору є члени Управи та чинні службовики Товариства.

Члени й власники уділових листів мають до дня 19. травня п. р. при рівночасному заподанні числа поліси чи то уділових листів, зажадати від Товариства, щоб надіслало їм картки до голосування, які перешле їм Товариство враз з ковертою. Виповнені картки голосування мають члени й уділовці звернути Товариству до дня 3 червня п. р. включно.

Віддані голоси вважатиметься важними лише в тому випадку, якщо звернеться їх у назначеному речинці й то в замкнених ковертах та на картках одержаних на цю ціль від Товариства, на яких також буде унагляднена кількість прислугуючих голосів.

Кожний член вибирає в окрузі свого осідку лише стільки представників, скільки припадає на його виборчу округу. Якщо на картку голосування вписав більше кандидатів, відпадають кінцеві.

Отвирання виборчих карток відбудеться в приявності нотара, одного члена Надзірної Ради й одного члена Управи. Протокол з вислідку скрутінія предложиться найближчим Загальним Зборам.

Вибору представників доконується більшістю голосів. При рівному числі голосів рішає жереб.

Уряд представників є почесний.

Вибраного представника повідомиться про вибір.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·23 і пів зол.

Банк Польський платив за доляри по 5·21—5·22 зол.

Золотий долар 8·99—9·00 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·03, Париж 34·94, Берлін 208·65, Ціріх 171·50, Амстердам 358·65, Прага 22·01, Міляно 45·11, Бельгія 24·61, Відень 98·50, Данціґ 1·72.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Домбровський і Розважевський. Львів — Академічна 2. 73/53 9—10

ЧОБОТИ англійські, французькі, туристичну обуву, поручає, виконує та направляє солідно католицька фірма **„Арка"**, Хорунщини 11 а. 1076 23—25

ЗРЕДУКОВАНА УЧИТЕЛЬКА шукає будь якої праці. Може взяти на себе також виховання і навчання дітей на провінції. Умови байдужі. Зголошення під „Негайно" до Адм. „Діла". 3—3

СИРОТА по священику, літ середніх — займеться ґаздівством на селі або в місті яко помічниця пані. Скромна платня згідно з умовою — Ласкаві зголошення: Адміністрація „Бескид"у — **Перемишль**, ул. Осінського ч. 5, **для А. В".** 1473 2-2

РОЗПИЛЯЧІ, пудерниці, ракети направляє фірма „Темпо", Львів, Пілсудського 19. 1496 1—1

ГЛЯДАЮ для мосї кревнячки-панни, освіченої, маючої, культурного друга життя від літ 32. На аноніми не відповідаю. Листи до Адм. „Діла" під „Ідея". 1498

ЛІКАРЯ на сезон негайно шукаємо. Відомість: Громадський Уряд — Гребенів к. Сколього. 1499 1—2

ФРОНТОВА кімната мебльована, 2 вікна, видна і тепла, особі на становиську до винайму. Вул. Виспянського 31. 1502 1-3

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 450·—
„ „ 1/2	250·—
„ „ 1/4	130·—
„ „ 1/8	70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.